

RURBANIVE
RURAL · URBAN · IMMERSIVENESS

RUral-uRBAN synergies emerged in an immersIVE innovation ecosystem

Den s farmáři – 11. 11. 2025

Označování potravin

Lenka Kouřimská

Česká zemědělská univerzita v Praze

kourimska@af.czu.cz

**Co-funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Právní rámec

Nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům

účinnost od 13. 12. 2014, (výživové údaje od 13. 12. 2016)

Právo spotřebitelů na informovaný výběr potravin

Zahrnuje:

- Potravinářské produkty pro konečného spotřebitele
- Provozovny společného stravování, jídelny, gastronomické provozy
- Prodej potravin na dálku – povinné údaje musí být k dispozici před dokončením nákupu

EUR-Lex

Přístup k právu Evropské unie

Právní rámec

Zákon č. 110/1997 Sb.

Zákon o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů

(aktuální znění: novela 70/2025 Sb. od 1. 4. 2025)

Požadavky na označování jsou zahrnuty i v dalších legislativních předpisech:

- tzv. „komoditní“ vyhlášky
- jiná nařízení (aromata 1334/2008, přídatné látky 1333/2008, uvádění země původu nebo místa provenience primární složky 775/2018)
- Směrnice (1438/2024 kterou se mění směrnice o džemech, rosolech a marmeládách 113/2001)
- specifické požadavky na označování u výrobků s CHOP, CHZO, ZTS
- „česká potravina“ – zákon 174/2021

Důvody revize legislativy

- **Zjednodušení**
 - v jednom právním textu: **označování potravin, jejich prezentace a reklama, označování výživové hodnoty a informace o přítomnosti alergenů**
- **Právní jistota** – forma nařízení
 - použitelnost a vymahatelnost ve všech státech EU **jednotně**, jasná odpovědnost PPP
- **Reakce na požadavky zúčastněných stran**
- **Sjednocení požadavků**
 - společné definice

Hlavní řešená problematika

Den s farmáři
Označování potravin
11. 11. 2025

- **Povinné údaje** a způsob jejich uvádění
- **Čitelnost** základních požadavků
- Informace týkající se přítomnosti **alergenů**
- **Výživové údaje**
- **Původ** a provenience určitých potravin a jejich surovin
 - (maso hovězí, skopové, kozí, vepřové a kuřecí)
- **Specifické informace** týkající se **složení a charakteru** určitých potravin
 - (označování druhu rostlinných olejů, rozmrazení potraviny, plátkový, přidaná voda 5 %, ...)

Slide #5

Co-funded by
the European Union

Velikost písma

- výška malého písmene „x“ nejméně **1,2 mm**
- obaly, jejichž největší plocha je menší než 80 cm² – výška „x“ nejméně **0,9 mm**
- EK - pravidla čitelnosti: v případě textu pouze velkými písmeny: ekvivalent „A“

XXXXXX

XXXXXX

Informace na potravině:

- Informace **povinné, dobrovolné, zakázané**
- nesmí uvádět spotřebitele **v omyl**
- musí být **čitelné, přesné, jasné a srozumitelné (nesmazatelné)**
- nesmí připisovat potravině vlastnosti umožňující **zabránit určité nemoci nebo ji zmírnit či vyléčit** (výjimka – přírodní minerální vody a potraviny určené pro zvláštní výživu)
- musí být **v jazyku srozumitelném v příslušné zemi !!!**

Rozdílné požadavky na potraviny:

- **Balené** = umístěné do obalu např. u výrobce či v balírně
- **Zabalené** = umístěné do obalu za nepřítomnosti spotřebitele jinde než u výrobce či v balírně, většinou v zázemí prodejny
- **Nebalené**

Povinné údaje na balených potravinách

- **zákonný název potraviny**
- **seznam složek** (u určitých potravin není povinný, u zdůrazněných složek nutno uvést % podíl)
- **alergenní složky** (jasné odlišení)
- **množství určitých složek nebo skupin složek** (ve stanovených případech)
- **čisté množství potraviny** (např. v g nebo v ml, hmotnost pevného podílu)
- **datum použitelnosti nebo minimální trvanlivosti** (jestliže za slovy "Spotřebujte do" nebo "Minimální trvanlivost do" nebude následovat datum, musí zde být uvedeno, kde je toto datum na obale vyznačeno)

Povinné údaje na **balených** potravinách

- **zvláštní podmínky uchování nebo podmínky použití** (vždy u potravin s datem použitelnosti)
- **jméno nebo obchodní název a adresa PPP** zodpovědného za údaje
- **země původu nebo místo provenience** (ve stanovených případech)
- **návod k použití**
- **skutečný obsah alkoholu** u nápojů s obsahem alkoholu vyšším než 1,2 %
- **výživové údaje**
- **třída jakosti** (jen ve stanovených případech) a další povinné údaje

Povinné údaje na zabalených potravinách

- **název PPP**, který potravinu uvádí na trh
- **název potraviny**
- **čisté množství potraviny**
- **seznam složek**
- **alergeny**
- **země nebo místo původu** (jen ve stanovených případech)
- **zvláštní podmínky uchování**, pokud je to nezbytné
- **jméno nebo obchodní název a adresa výrobce**
- **datum použitelnosti nebo minimální trvanlivosti**
- **třída jakosti** (jen ve stanovených případech)
- **%ní obsah hlavní složky** (jen ve stanovených případech)
- **další údaje u určitých druhů nebo skupin potravin**

Povinné údaje na nebalených potravinách

Den s farmáři
Označování potravin
11. 11. 2025

- **V těsné blízkosti potraviny**
 - jméno a adresa PPP, který potravinu vyrobil (výrobce)
 - název (zákonný)
 - množství hlavní složky v hm. % (pokud stanoveno vyhláškou/předpisem)
 - třída jakosti (pokud stanoveno vyhláškou/předpisem)
 - země/ místo původu
 - seznam složek
 - údaj o přítomnosti alergenů
 - doplňkový údaj (cena,...)
- **Blízko místa nabízení výrobku**
 - datum použitelnosti/min. trvanlivosti
 - údaj o přítomnosti alergenů
 - seznam složek, množství
 - další
- **Na vyžádání**
 - seznam složek, množství zdůrazněné složky

Slide #12

Co-funded by
the European Union

Požadavky komoditních vyhlášek

Vyhláška č. 248/2018 Sb.

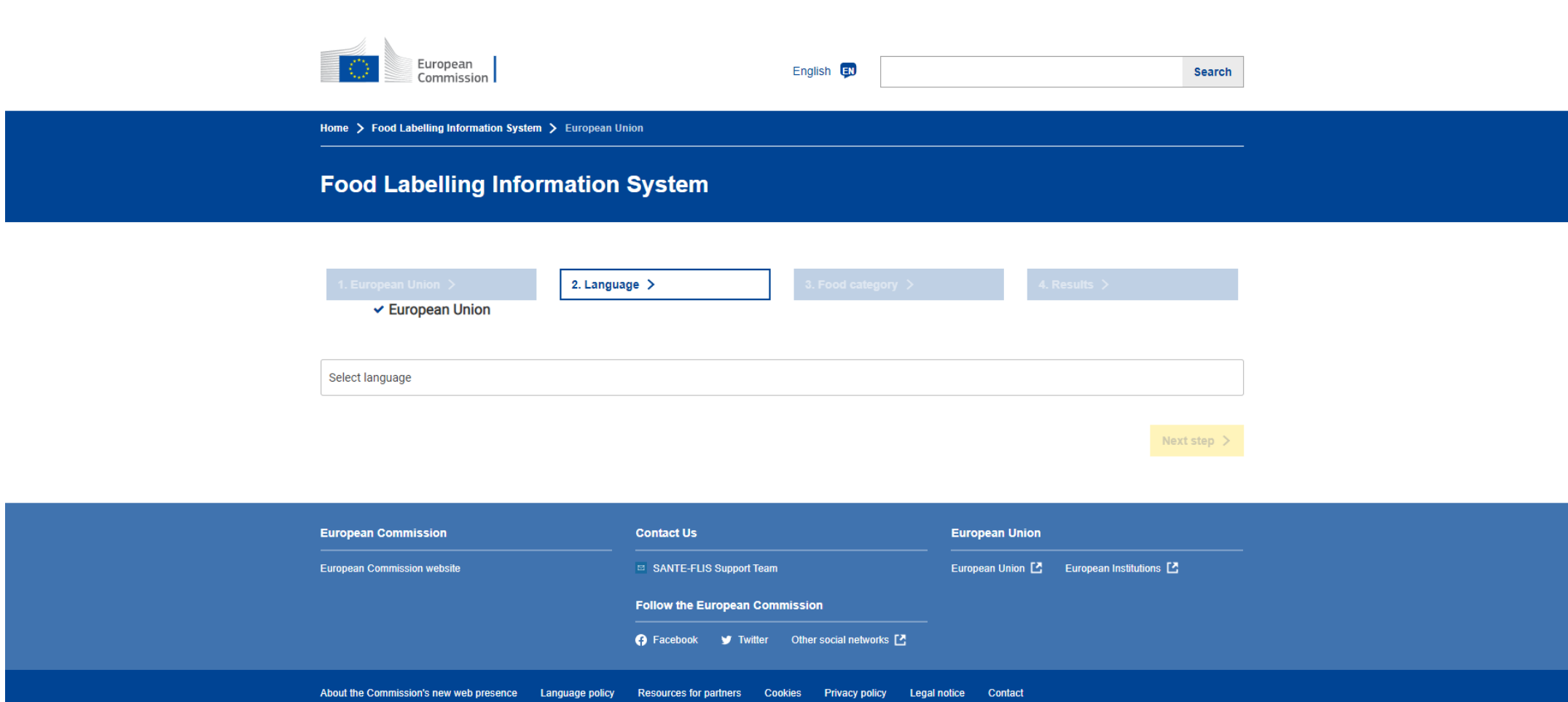
Vyhláška o požadavcích na nápoje, kvasný ocet a droždí

Dříve	Nyní (od 1. 12. 2018)	
Stolní pivo (stupňovitost do 6)	Stolní pivo (stupňovitost do 6)	
Výčepní pivo (7-10)	Výčepní pivo (7-10)	
Ležák (11-12)	Ležák (11-12, ale pouze piva spodně kvašená)	Plné pivo (11-12, piva svrchně kvašená – IPA, Ale apod.)
Speciální pivo (13 a více)	Silné pivo (13 a více)	
	Nově – „atypický pivní nápoj“ – nápoj na bázi piva s modifikovaným podílem sladu nebo modifikovaným způsobem kvašení	

Kde hledat informace

https://ec.europa.eu/food/safety/labelling_nutrition/labelling_legislation/en/food_labelling_information_system/start/select-countries

The screenshot shows the European Commission's Food Labelling Information System website. At the top, there is the European Commission logo and a search bar with the text "English EN" and a "Search" button. Below the logo, the breadcrumb navigation reads "Home > Food Labelling Information System > European Union". The main heading is "Food Labelling Information System". There are four steps in a navigation bar: "1. European Union >", "2. Language >" (highlighted with a blue border), "3. Food category >", and "4. Results >". Under "1. European Union", there is a dropdown menu with "European Union" selected. Below this is a "Select language" input field. A yellow "Next step >" button is located to the right of the input field. The footer contains three columns: "European Commission" with a link to the "European Commission website"; "Contact Us" with a link to the "SANTE-FLIS Support Team"; and "European Union" with links to "European Union" and "European Institutions". Below these is a section "Follow the European Commission" with links to "Facebook", "Twitter", and "Other social networks". At the very bottom, there is a row of links: "About the Commission's new web presence", "Language policy", "Resources for partners", "Cookies", "Privacy policy", "Legal notice", and "Contact".

Slide #14

RURBANIVE
RURAL · URBAN · IMMERSIVENESS

Den s farmáři
Označování potravin
11. 11. 2025

Slide #15

Co-funded by
the European Union

1. European Union >

✓ European Union

2. Language >

✓ Čeština (cs)

3. Food category >

✓ A.5 Sýr

4. Results >

A.5 Sýr

Mandatory (14)

All foods - Conditionally mandatory (48)

Find within the results

14 results

- + Název potraviny
- + Seznam složek
- + Označení složky nebo pomocné látky způsobujícího alergie nebo nesnášenlivost
- + Množství určitých složek nebo skupin složek (QUID)
- + Čisté množství
- + Datum minimální trvanlivosti nebo datum použitelnosti
- + Zvláštní podmínky uchování nebo podmínky použití
- + Jméno nebo obchodní název a adresu provozovatele potravinářského podniku
- + Země původu nebo místo provenience
- + Návod k použití
- + Výživové údaje
- + Údaj o šarži
- + Použití termínu mléko v mléčných výrobcích
- + Pokud nejde o kravské mléko, uvede se druh zvířete, z něž mléko pochází.

https://www.bezpecnostpotravin.cz/UserFiles/publikace/2014_otazky_narizeni_1169-2011_PK.pdf

Otázky a odpovědi k nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům

*Praktický
průvodce novými
pravidly pro
označování
potravin*

Slide #16

Den s farmáři
Označování potravin
11. 11. 2025

<https://bezpecnostpotravin.cz/infografiky/>

Slide #17

OZNAČOVÁNÍ POTRAVIN

JOGURT

VÍŠ, CO JÍŠ?

Informace o **složení** se uvozuje slovem "Složení", za kterým následují složky seřazené sestupně podle hmotnosti stanovené v okamžiku jejich použití při výrobě potraviny.

Pokud je na obalu **slovně, obrazově nebo graficky znázorněna** některá složka potraviny (např. jahoda), pak se uvede ve složení její % zastoupení v potravine. Pokud je zdůrazněná složka součástí jiné složky, uvede se také její % obsah, aby bylo možné zjistit skutečné množství složky v potravine.

Alergenní složky jsou ve složení zvýrazněny, aby byly jasně odlišeny od ostatních složek.

Podmínky skladování se uvádějí v případě, že tak přímo stanoví právní předpis nebo to vyžaduje charakter potraviny.

Údaj o množství se u jogurtů uvádí v gramech nebo kilogramech.

Datum použitelnosti se uvádí u potravin, které snadno podléhají zkáze. Po uplynutí data použitelnosti se potravina nepovažuje za bezpečnou a nesmí být prodávána.

Pro jednoznačnou identifikaci povahy potraviny musí být na obalu označen **zákonný název**. Tím se rozumí název, který je definovaný právním předpisem.

Kód šarže je na potravině povinný, pokud není datum minimální trvanlivosti nebo datum použitelnosti uvedeno jako nekódované označení dne a měsíce v uvedeném pořadí.

Identifikační značka je informací o schváleném podniku, ve kterém došlo k poslední hygienicky podstatné manipulaci s potravinou, nikoli informací o zemi původu.

Jméno nebo obchodní název provozovatele potravinářského podniku. Dobrovolně zde může být uvedena i informace, zda se jedná o výrobce, prodejce, distributora apod.

» Při výrobě **neochucených (bílých) jogurtů** mohou být použity pouze složky pocházející z mléka. Nesmí být přidány žádné přídavné látky (za přídavné látky se nepovažují monosacharidy, disacharidy, oligosacharidy, jedlá želatina, bílkovinné hydrolyzáty, škrob modifikovaný působením kyselin nebo louhů).

» U **ochucených jogurtů** je nutné vždy uvést podíl ovocné složky (např. jahody). Pokud je obal označen slovy „s příchutí...“, je ovocná složka nahrazena aromatem.

» Zvýraznění mléka jako **alergenní složky** se ve složení jogurtu nevyžaduje, jelikož název potraviny jasně odkazuje na jeho přítomnost

» Na etiketě můžete nalézt **další údaje**, jako např. cena, cena za jednotku, označení typu obalu a také čárový kód, který je pouze dobrovolným údajem.

Výživové údaje na 100 g	
Energie	316 / 101 kcal
Tuky	1,8 g
z toho nasycené mastné kyseliny	1,4 g
Sacharidy	13,8 g
z toho cukry	3,5 g
Bílkoviny	0,4 g
SO ₂	

Od prosince 2016 se musí uvádět na etiketě výrobku **výživové údaje**. Od této povinnosti je osvobozeno např. čerstvé maso, ovoce, zelenina, nebalené potraviny, pokrmy, výrobky od malých výrobců apod. Údaj o **obsahu tuku** slouží také jako informace o klasifikaci mléčných výrobků.

Text letáku je informativního charakteru a není právně závazný.

Projekt AgroServ

- Integrated SERvices supporting a sustainable AGROecological transition
- Od 1. září 2022 do 31. srpna 2027
- Délka trvání: 60 měsíců
- 73 partnerů a 143 výzkumných služeb

V rámci projektu AgroServ nabízíme:

- Konzultační a poradenskou činnost z oblasti technologie potravin.
- Možnost využití technologického zařízení pavilónu pro vývoj a inovace výrobků.
- Možnost senzorického hodnocení Vašich zemědělských a potravinářských produktů.
- Spolupráci při řešení Vašich každodenních problémů z agro-potravinářské oblasti.

Den s farmáři
Označování potravin
11. 11. 2025

Slide #21

Co-funded by
the European Union

Děkuji za pozornost

prof. Ing. Lenka Kouřimská, Ph.D.

Katedra mikrobiologie, výživy a dietetiky

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

Česká zemědělská univerzita v Praze

kourimska@af.czu.cz

Slide #22

